



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 527/2014-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. novembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudcov Milana Ľalíka a Marianny Mochnáčovej o sťažnosti M. M. a V. V., zastúpených advokátkou JUDr. Evou Petránovou, Advokátska kancelária s. r. o., Puškinova 16, Prešov, vo veci namietaného porušenia *základných práv na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv na spravodlivé súdne konanie a na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd* postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 55/2007 takto

### **r o z h o d o l :**

Základné právo M. M. a V. V. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy Slovenskej republiky a základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie a na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 55/2007 po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 68/2012 z 10. júla 2012 **p o r u š e n é n e b o l o .**

## Odôvodnenie:

### I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 527/2014-21 z 10. septembra 2014 prijal na ďalšie konanie sťažnosť M. M. a V. V. (ďalej len „sťažovatelia“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 55/2007 po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 68/2012 z 10. júla 2012.

*2. Zo sťažnosti a z jej doplnenia vyplýva, že okresný súd „v právnej veci vedenej pod sp. zn. 2 T 55/2007 do dnešného dňa nekonal a nerozhodol aj napriek skutočnosti, že mu Nálezom ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 68/2012 zo dňa 10. 07. 2012 bola uložená povinnosť konať bez zbytočných prietahov...*

*... obžalovaný... žije a pracuje v Slovenskej republike, je konateľom a zároveň spoločníkom v spoločnosti... a zároveň je vedený v evidencii zamestnancov Sociálnej poisťovne – Bratislava...*

*Súd nevyužil zákonné možnosti, aby konal a rozhodol bez prietahov. Od podania obžaloby uplynie 7 rokov a od začatia trestného stíhania - dňa 11. 04. 2003 do dnešného dňa uplynulo viac ako 10 rokov.“.*

3. Sťažovatelia odôvodňujú priznanie finančného zadost'učinenia tým, že „zbytočné prietahy v konaní spôsobili na ich strane reálnu materiálnu škodu, ktorá objektívne

vyjadruje zákonný úrok z omeškania, pretože sťažovatelia nemohli po dobu dlhšiu ako 7 rokov zužitkovať finančné prostriedky, ktorých boli vlastníkami, a ktoré od nich podvodom obžalovaný... vylákal“.

4. Sťažovatelia na základe uvedeného navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

*„... Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd . M. M... postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní pod sp. zn. 2 T 55/2007, bolo porušené.*

*... Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (právo na prejednanie vecí v primeranej lehote), upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru... V. V... postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní pod sp. zn. 2 T 55/2007, bolo porušené.*

*... M. M... sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 352.322,11 €, ktoré mu je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právnej zástupkyne sťažovateľa...*

*... V. V... sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 162.418,85 €, ktoré mu je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právnej zástupkyne sťažovateľa...*

*... Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť trovy konania v celkovej výške 3.513,05 € na účet spoločnosti Eva Petránová Advokátska kancelária s. r. o...“*

5. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 3333/2014 doručeným ústavnému súdu 10. októbra 2014, ktorým sa stotožňuje so svojím stanoviskom k sťažnosti z 26. júna 2014. Vo vyjadrení sa uvádza:

*«... Trestná vec vedená pod sp. zn. 2T 55/2007 doposiaľ nie je právoplatne skončená. Od septembra 2012 boli vykonané nasledovné úkony:*

- 26.09.2012 vykonal predseda senátu JUDr. Roland Kemény dopyt na obžalovaného... na doloženie lekárskeho správ, oznámenie o zvolení si obhajcu na plnú moc a výslovný súhlas s konaním hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti, na základe ktorého bola dňa 17.10.2012 doručená zdravotná dokumentácia obž. ..., ktorej súčasťou bola okrem iného informácia, že menovaný je na základe posudku zo dňa 20.6.2012 považovaný za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, s mierou funkčnej poruchy stanovenou na 70 % a je odkázaný na opatrovanie. Súčasťou zdravotnej dokumentácie je aj potvrdenie ošetrojúceho lekára, že obžalovaný sa nemôže zúčastniť výsluchu bez ohrozenia života, alebo vážneho zhoršenia zdravotného stavu zo dňa 10.10.2012.

- 01.10.2012 ... vyššia súdna úradníčka (ďalej v texte ako „VSÚ“) vydala opatrenie o priznaní znalečného... za vypracovanie znaleckého posudku.

- 15.11.2012 vykonal predseda senátu JUDr. Roland Kemény dopyt na..., či momentálne zdravotný stav obžalovaného umožňuje účasť na hlavnom pojednávaní, pričom dňa 27.2.2013 bola súdu doručená ďalšia zdravotná dokumentácia obžalovaného za obdobie od 17.10.2012 do 21.2.2013.

- 02.05.2013 vykonal predseda senátu JUDr. Roland Kemény dopyt na..., či momentálne zdravotný stav obžalovaného umožňuje účasť na hlavnom pojednávaní, pričom dňa 10.5.2013 bolo súdu doručené vyjadrenie znalca, že prípadná účasť obžalovaného na hlavnom pojednávaní je zaťažená značnou mierou rizika závažného zhoršenia zdravotného stavu najmä zo strany srdcovocievneho systému, ostatné diagnózy u obžalovaného pri vhodnej liečbe a voľbe pomôcok by nemuseli predstavovať prekážku účasti na hlavnom pojednávaní. Avšak vzhľadom na povahu chronických ochorení sa zlepšenie zdravotného stavu nedá predpokladať.

- 14.05.2013..., VSÚ, vydala opatrenie o priznaní znalečného... za vypracovanie znaleckého posudku.

- 17.10.2013 vykonal predseda senátu JUDr. Roland Kemény dopyt na obžalovaného ... na doloženie aktuálnych lekárskeho správ o jeho zdravotnom stave, ktoré obžalovaný doručil súdu dňa 7.11.2013. Súčasťou zdravotnej dokumentácie sú aj potvrdenia ošetrojúcich lekárov zo dňa 3.1.2013, 25.2.2013 a 13.6.2013, že sa nemôže zúčastniť pojednávania bez vážneho ohrozenia jeho zdravotného stavu a života.

- 02.12.2013 vykonal predseda senátu JUDr. Roland Kemény dopyt na Okresný súd Dunajská Streda, či odsúdený... nastúpil výkon trestu odňatia slobody v veci sp. zn. 3T 199/2008, resp. či požiadal o odklad výkonu trestu, pričom tunajšiemu súdu bolo dňa 11.12.2013 oznámené, že menovaný má Krajským súdom v Bratislave povolený odklad výkonu trestu do 1.5.2014.

- 02.12.2013 vykonal predseda senátu JUDr. Roland Kemény dopyt - urgenciu na obžalovaného... na doloženie aktuálnych lekárskejších správ o jeho zdravotnom stave, na ktorú obžalovaný reagoval podaním doručeným dňa 16.12.2013, súčasťou ktorej bolo aj potvrdenie o nemožnosti zúčastnenia sa výsluchu bez ohrozenia života zo dňa 11.11.2013 pre zhoršenie zdravotného stavu, ktorý bol hodnotený ako veľmi vážny s tým, že pacient je objednaný na implantáciu bajpasu na 27.12.2013, na punkciu kostnej drene, ako aj operáciu hrudných stavcov naplánovanú na deň 25.11.2013.

- 17.01.2014 predseda senátu JUDr. Roland Kemény požiadal znalca..., aby sa na základe priložených lekárskejších správ vyjadril, či zdravotný stav obžalovaného umožňuje účasť na hlavnom pojednávaní.

16.06.2014 vykonal predseda senátu JUDr. Roland Kemény dopyt - urgenciu, aby znalec... v čo najkratšom čase zaslal vyjadrenie k zaslaným lekárskejším správam obžalovaného...

- 16.06.2014 vykonal predseda senátu JUDr. Roland Kemény dopyt na obžalovaného ... na doloženie aktuálnych lekárskejších správ o jeho zdravotnom stave.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia namietajú celý priebeh trestného konania, pričom zároveň poukazujú na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 10.7.2012, sp. zn. II.. ÚS 68/2012, ktorým Ústavný súd prikázal Okresnému súdu Bratislava I konať bez zbytočných prietahov.

Vo vzťahu k porušeniu základných práv sťažovateľov postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 2T 55/2007 za obdobie do vydania nálezu sp. zn. II. ÚS 68/2012 Ústavný súd síce konštatoval porušenie ich práv, ktoré však, ako to vyplýva jeho z odôvodnenia, spočívalo najmä v nedostatočnej aktivite súdu pri zisťovaní trvania prekážok, pre ktoré bolo trestné stíhanie prerušené.

V následnom období súd zo zvýšenou intenzitou skúmal zdravotný stav obž. ..., pričom vychádzal zo zdravotnej dokumentácie ako aj vyjadrení ošetrovujúcich lekárov, ktoré

*boli následne znalecky potvrdené. Spisový materiál obsahuje zdravotnú dokumentáciu obžalovaného za celé namietané obdobie.*

*Na základe vyššie uvedeného som toho názoru, že napriek skutočnosti, že vo veci doposiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté, nejde o prietahy spôsobené nečinnosťou súdu, ale o nemožnosť súdu ďalej postupovať vo veci zákonným spôsobom vzhľadom na zdravotný stav obžalovaného, ktorý neumožňuje jeho postavenie pred súd, ani použitie inštitútov trestného poriadku súvisiacich s obmedzením osobnej slobody obžalovaného, čoho dôkazom je aj doposiaľ nevykonaný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov, ktorý bol obžalovanému právoplatne uložený rozsudkom Okresného súdu Dunajská streda. Napriek opakovanej snahe súdu sa tiež nepodarilo splniť zákonné podmienky na konanie v neprítomnosti obžalovaného.*

*Preto sa nestotožňujem s tvrdením sťažovateľov, že Okresný súd Bratislava I konal v rozpore s nálezom Ústavného súdu... zo dňa 10.7.2012, sp. zn. II. ÚS 68/2012 a svojim konaním neporušil práva sťažovateľov tak, ako je to uvedené v ich sťažnosti. Prekážky v konaní sú charakteru, ktorý je akceptovaný ako Trestným poriadkom, tak rozhodovacou činnosťou Ústavného súdu..., preto považujem námietky sťažovateľov za neopodstatnené.*

*V prípade, že by Ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie, v časti náhrady materiálnej škody zotrvávame na našom stanovisku zo dňa 28.5.2012 (podané v súvislosti skonaním II. ÚS 68/2012), že bez ohľadu na to, ako Ústavný súd rozhodne o tom, či a v akom rozsahu boli práva poškodených konaním Okresného súdu Bratislava I porušené, považujem výšku primeraného zadostučinenia, ktorú navrhli sťažovatelia za zjavne neprimeranú a bez preukázania jej súvislosti s prípadným porušením základných práv.*

*Výška navrhovaného primeraného zadostučinenia je totožná so sumou náhrady škody, ktorú si sťažovatelia - poškodení uplatnili v rámci trestného konania. Suma primeraného zadostučinenia je odôvodnená tým, že vzhľadom na dĺžku konania a postup orgánov činných v trestnom konaní nebol dostatočne zaistený nárok sťažovateľov (zároveň poukazujem na skutočnosť, že ako poškodený mali možnosť využiť oprávnenie podľa § 50 ods. 4 Tr. poriadku, resp. § 47 ods. 2 Tr. poriadku č. 141/1961 Zb. podať návrh na zaistenie majetku obvineného, pričom súd žiadne takéto konanie neeviduje) a vzhľadom na správanie sa obžalovaného sa významne sťažila možnosť na náhradu škody v prípade právoplatného odsúdenia... v konaní 2T 55/2007.*

*Skutočnosti z ktorých táto požiadavka vychádza však majú byť predmetom ďalšieho dokazovania. Obžalovaný má byť nemajetný minimálne od roku 2006. Obžaloba bola podaná v roku 2007 a vzhľadom na to, súd zrejme ani nemal reálnu možnosť zaistiť tento ich nárok do času právoplatného rozhodnutia postupom podľa § 50 Tr. poriadku (ktoré je návrhovým konaním). Mám za to, že predmetný návrh je čiastočne snahou preniesť prípadnú povinnosť obžalovaného na Okresný súd prípadne orgány činné v trestnom konaní, aj preto považujeme ich návrh na výšku primeraného zadosťučinenia za zrejme neprimeraný bez ohľadu na to, ako Ústavný súd o tejto sťažnosti rozhodne.»*

6. Z obsahu sťažnosti a zo súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 2 T 55/2007 ústavný súd zistil rovnaké skutočnosti, čo sa týka predloženej chronológie, aké uviedol okresný súd, preto ich považoval za preukázané. Navyše, ústavný súd zistil, že obžalovaný predložil okresnému súdu 3. júla 2014 svoju zdravotnú dokumentáciu na základe jeho žiadosti zo 16. júna 2014. Dňa 25. júla 2014 bol vyhotovený znalecký posudok znalcom z odboru zdravotníctva, odvetvia internej medicíny (...), v ktorom znalec po opísaní zdravotného stavu a viacerých ochorení obžalovaného konštatoval, že *„riziko závažného zhoršenia zdravotného stavu obžalovaného počas hlavného pojednávania je prítomné a pravdepodobnosť akútnych komplikácií pomerne vysoká“*. Dňa 25. septembra 2014 okresný súd spracoval výzvu, aby obžalovaný v čo najkratšom čase doložil do spisu *„aktuálne lekárske správy“* o jeho zdravotnom stave.

7. K vyjadreniu okresného súdu podali stanovisko samotní sťažovatelia a tiež právna zástupkyňa sťažovateľov v podaniach doručených ústavnému súdu 10. novembra 2014.

Sťažovateľ M. M. uviedol:

*„Ako sťažovateľ mám vedomosť o tom, že... pracuje a obchoduje a od mojich známych viem, že sa venuje obchodným aktivitám.*

*Z okruhu mojich známych som sa dozvedel, že... neustále cestuje a najmä do zahraničia sám a taktiež sám šoférije auto.*

*... neustále predkladá Okresnému súdu Bratislava I lekárske potvrdenia, ktoré vydáva stále ten istý ošetrojúci lekár. Podľa môjho názoru sa... chce vyhnúť súdnemu konaniu.*

*Okresný súd Bratislava I uviedol, že... mal nastúpiť na výkon trestu dňa 01. 05. 2014, avšak viem, že na výkon trestu nenastúpil.*

*Informoval som sa, že... žije v obci... v nadštandardnom dome ohradenom vysokým oplotením - múrom s nepriehľadnou kovovou bránou a kamerovým systémom...“*

Sťažovateľ V. V. uviedol:

*„Od mojich priateľov a známych som sa dozvedel, že... pracuje a venuje sa obchodom a obchodným aktivitám. Taktiež som sa dozvedel o zahraničných cestách... a vedie motorové vozidlo, to všetko sám bez sprievodu.*

*Tiež sa... vyhýba výkonu trestu, na ktorý mal nastúpiť dňa 01. 05. 2014, avšak nenastúpil.*

*Z okruhu mojich známych som sa dozvedel o nadštandardnom bývaní..., ktorý žije v obci... v rodinnom dome, kde má vysoký múr a kamerový systém.*

*Z vyjadrenia Okresného súdu som sa dozvedel, že... doručuje súdu lekárske potvrdenia od toho istého lekára a preto súd nekoná. Mám za to, že sa... len vyhýba súdu a nechce niesť zodpovednosť za svoje konanie...“*

Právna zástupkyňa sťažovateľov vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 12. novembra 2014 uviedla:

*„Sťažovatelia v 1. a 2. rade osobne uvádzajú, že obžalovaný podľa ich informácií ... pracuje, obchoduje a slobodne sa pohybuje v Slovenskej republike i v zahraničí. Sťažovatelia v 1. a 2. rade majú informácie o jeho obchodných aktivitách aj mimo územia Slovenskej republiky, kde obžalovaný opakovane vycestoval. Poukazujeme, že obžalovaný ... disponuje vodičským oprávnením, a vedie osobné motorové vozidlo, pričom sa pohybuje samostatne bez sprievodu a opatery.*

*Uvedené potvrdzuje aj výpis z obchodného registra Okresného súdu Trnava, z ktorého vyplýva, že obžalovaný... je spoločníkom a konateľom spoločnosti... Zároveň*

uvádzame, že obžalovaný... je evidovaný v Sociálnej poisťovni-Bratislava ako poistenec - zamestnanec. Dôkazy boli do spisu doložené.

Taktiež sťažovatelia v 1. a 2. rade poukazujú na skutočnosť, že obžalovaný... mal podľa vyjadrenia Okresného súdu Bratislava I. nastúpiť na výkon trestu dňa 01. 05. 2014, čo však do dnešného dňa neučinil.

Obžalovaný... resp. ... na žiadosť predsedu senátu predkladá konajúcemu súdu - t. j. Okresnému súdu Bratislava I lekárske posudky a potvrdenia. Je potrebné zdôrazniť, že lekárske potvrdenia vydáva stále ten istý ošetrojúci lekár..., pričom mu súd opakovane priznáva za tieto úkony znalečné. ... opakovane uvádza, že údajne zdravotný stav obžalovaného nedovoľuje zúčastniť sa mu na súdnom pojednávaní. Podľa názoru sťažovateľov v 1. a 2. rade obžalovaný... vykonáva činnosti smerujúce k zmareniu súdneho konania v záujme spôsobovať neustále prieťahy v súdnom konaní.

Sťažovatelia poukazujú na skutočnosť, že v predmetnej právnej veci je potrebné objektívne posúdenie, či je splnená podmienka daná ustanovením § 228 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku a preto je nevyhnutné do konania pribrať znalca na odborné a nezávislé posúdenie zdravotného stavu obžalovaného a to nezávislého znalca z príslušného odboru, ktorý musí jednoznačne konštatovať, že obžalovaný trpí ťažkou chorobou, pre ktorú ho nemožno podstaviť pred súd. Túto nezávislosť v konaní možno preukázať len tým, že bude nezávislý znalec ustanovený súdom resp. že bude súdom ustanovený tím znalcov, resp. zdravotnícke zariadenie z iného kraja Slovenska. V danom konkrétnom prípade sa jedná o povinnosť konajúceho súdu, ktorý konať vo veci chce, chce konať bez prieťahov v súlade so zásadou spravodlivosti a viesť spravodlivý súdny proces.

Z vyjadrenia Okresného súdu Bratislava I zo dňa 26. 06. 2013, doručené súdu 27. 06. 2014, označené ako stanovisko k priebehu konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I sp. zn. 2 T 55/2007 jednoznačne vyplýva, že súd prostredníctvom konajúceho predsedu senátu nevykonal za celé toto obdobie žiaden úkon okrem opakovaného vyžiadania správy - aktuálnej lekárskej správy o zdravotnom stave - a to vždy od toho istého obžalovaného a vždy od toho istého lekára... Ďalším úkonom, ktorý súd vykonal boli opakované úkony o priznaní znalečného. V tejto súvislosti nemožno akceptovať tvrdenie Okresného súdu Bratislava I, že na strane súdu ide o nemožnosť postupovať vo veci

*zákonným spôsobom. Konajúci súd neuvádza, aké opatrenia vykonal, aby konal vo veci bez prietahov a aby konal v neprítomnosti obžalovaného.*

*Okresný súd Bratislava I nevykonal žiaden úkon k zabezpečeniu majetku obžalovaného... ani žiaden iný úkon, na základe ktorého by zisťoval jeho pobyt a aktivity. Zo žiadnej dokumentácie totiž nevyplýva, že by bol obžalovaný... hospitalizovaný v nemocničnom zariadení.*

*Ďalšou zarážajúcou skutočnosťou, ktorou sa Okresný súd Bratislava I bráni je, že obžalovaný... je údajne nemajetný od roku 2006 a obžaloba bola podaná v roku 2007. Toto tvrdenie možno vyhodnotiť len ako tvrdenie bez dôkazov a nemajúce žiaden vplyv na právo súdneho konania bez prietahov. Práve prietahy konajúceho súdu umožňujú obžalovanému uniknúť trestnoprávnej zodpovednosti a občianskoprávnej zodpovednosti. Ak by bol súd po podaní obžaloby bez prietahov rozhodol, mali by sťažovatelia v 1. a 2. rade zabezpečené postavenie poškodených účastníkov konania a bola by ich škoda nahradená v trestnom (adhéznom) konaní resp. po ukončení trestného konania by mali status účastníka konania žalobcu v občianskoprávnom konaní. Obžaloba bola podaná v roku 2007. Zo strany sťažovateľov nejde o prenášanie zodpovednosti a povinnosti obžalovaného na Okresný súd Bratislava I, ide o cenu ich práva na spravodlivý súdny proces a na rozhodnutie veci bez prietahov, k čomu dodnes nedošlo a tým ich právo na náhradu spôsobenej škody nie je možné reálne uplatniť. Z uvedeného dôvodu je ich nárok na primerané finančné zadosťučinenie týmto spôsobom odôvodnené a vzhľadom k tomu, že konajúci súd bez prietahov nerozhodol, reálne im znemožnil vykonať a uplatniť svoje právo, ktorého hodnotu vyčíslili spôsobom uvedeným v sťažnosti a premietli do návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, pričom rozhodnutie o jeho výške je v zákonnej kompetencii Ústavného súdu SR.*

*Z vyššie uvedeného je teda nesporné nezákonné konanie Okresného súdu Bratislava I, ktoré nevychádza zo spoľahlivo zisteného stavu veci, v tomto prípade nedostatočné preskúmanie zdravotnej spôsobilosti obžalovaného.*

*Ďalej poukazujeme na skutočnosť, že obžalovaný má dostatok iných právnych možností ako zabezpečiť ochranu svojich práv a oprávnených záujmov v súdnom konaní aj bez toho, aby bránil prejednávaniu veci. Procesné oprávnenia (právo na súdnu ochranu,*

*spravodlivý proces a prejednanie veci bez zbytočných prietáhov) majú v predmetnom konaní aj poškodení - sťažovatelia v 1. a 2. rade.*

*Sťažovatelia poukazujú na skutočnosť, že ospravedlnenie neúčasti na súdnom pojednávaní nemožno považovať za významné, hoc aj doložené lekársnym potvrdením, ktorým nie je dostatočne jednoznačne preukázané, že zdravotný stav osoby, ktorá sa mala zúčastniť úkonu nariadeného súdom jej nedovoľuje nielen samotnú účasť na tomto úkone, ale to čomu sa má táto osoba podrobiť alebo pri úkone vykonať.*

*Taktiež poukazujeme na zásadu rovnosti strán, z ktorej vyplýva, že tak prokurátor ako aj obžalovaný, ako dve nosné strany trestného procesu, majú prístup k dôkazom a argumentom protistrany a majú možnosť ich spochybníť pričom rovnosť strán je chápaná ako rovnosť v procesných právach a nie v povinnostiach, nakoľko je v zásade len povinnosťou prokurátora, aby dokazoval vinu obžalovaného, samotný obžalovaný môže byť pasívny a nemusí nič spochybňovať a ani dokazovať. Obžalovaný sa dokonca môže vzdať aj prejednania veci v jeho prítomnosti. Z uvedenej zásady vyplýva aj právo obžalovaného byť prítomný pri prejednaní veci, ide však o právo a nie povinnosť obžalovaného preto rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I, ktorým opakovane a vyslovene konštatovali nemožnosť konania súdneho pojednávania v neprítomnosti obžalovaného vyvolávajú oprávnené pochybnosti.“*

8. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

## II.

9. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 55/07 (už po náleze ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 68/2012 z 10. júla 2012) dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Pokiaľ ide o primeranosť lehoty, v ktorej má byť vec obvineného (obžalovaného) prerokovaná, je pojem primeraná lehota relatívny. Neexistuje žiadna absolútne ustanovená doba, ktorej prekročenie by bolo automaticky kvalifikované ako doba neprimeraná. Primeranosť doby konania sa posudzuje podľa konkrétnych okolností prípadu (napr. rozsudok ESLP vo veci König v. Nemecko z 28. júna 1978).

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovávanej veci.

12. Pokiaľ ide o právnu a skutkovú zložitosť veci (predmetom je trestné konanie, v ktorom sťažovatelia vystupujú v postavení poškodených), ústavný súd toto kritérium hodnotil už v náleze ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 68/2012 z 10. júla 2012, preto sa touto otázkou už bližšie nezaoberal.

13. Pri posudzovaní druhého kritéria, t. j. hodnotenia prípadných zbytočných priet'ahov v konaní, ústavný súd dospel k záveru, že k dĺžke posudzovaného konania od právoplatnosti citovaného nálezu podstatne neprispeli okolnosti na strane sťažovateľov.

14. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci. Námietky sťažovateľov v sťažnosti smerovali iba k tomu, že okresný súd „nevyužil zákonné možnosti, aby konal a rozhodol bez priet'ahov“, a konanie nie je právoplatne skončené ani po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 68/2012 z 10. júla 2012, t. j. po 10. septembri 2012, hoci začalo ešte 21. mája 2007, preto sa opätovne domáhajú vyslovenia porušenia svojich práv.

15. Ústavný súd zistil, že okresný súd vykonal viaceré procesné úkony pre účely zistenia aktuálneho zdravotného stavu obžalovaného, aby mohol určiť termín hlavného pojednávania, ako to vyplýva z predloženého prehľadu a súdneho spisu, a ústavný súd nezistil väčšie obdobie jeho nečinnosti alebo zbytočné prietahy od právoplatnosti nálezu sp. zn. II. ÚS 68/2012 z 10. júla 2012, ktorým ústavný súd rozhodol aj o porušení sťažovateľových práv, t. j. od 10. septembra 2012 až do podania ich sťažnosti, t. j. do 28. apríla 2014 (odvtedy uplynulo len 19 mesiacov). Po preskúmaní úkonov okresného súdu a námietok sťažovateľov, ktorí v sťažnosti ani nekonkretizovali jednotlivé obdobia, počas ktorých malo dôjsť k zbytočným prietahom, resp. nečinnosti v napadnutom konaní, je ústavný súd tohto názoru, že v postupe okresného súdu v trestnej veci nezistil také závažné nedostatky, ktoré vo svojom súhrne dosahujú ústavnú relevanciu. Pozornosti ústavného súdu neušla ani skutočnosť, že obžalovaný podľa znaleckých posudkov a lekárskeho správ nebol schopný zúčastniť sa hlavného pojednávania bez závažnej ujmy na svojom zdraví a okresný súd vykonal primerané znalecké šetrenie o jeho zdravotnom stave zameranej na zisťovanie skutočností relevantných na riadne uskutočnenie hlavného pojednávania. Takisto sa napriek snahe okresného súdu tiež nepodarilo splniť zákonné podmienky na konanie v neprítomnosti obžalovaného. Navyše, je tu potrebné uviesť, že sťažovatelia v sťažnosti ani konkrétnejšie neuviedli, aké iné zákonné možnosti mal okresný súd, aby mohol konať v tejto veci inak, ako konal. Hoci neskôr sťažovatelia v ich vyjadreniach k stanovisku okresného súdu svojimi návrhmi bližšie naznačili smer, ktorým by sa mohol prípadne okresný súd uberať pri skúmaní zdravotného stavu a podnikateľských aktivít obžalovaného (tieto nepredniesli do podania sťažnosti v konaní pred okresným súdom), ústavný súd preto ich argumenty (navyše bez konkrétnych dôkazov) nemohol zobrať do úvahy, pretože sa pri hodnotení postupu okresného súdu opieral len o skutočnosti zistené v súdnom spise a v podanej sťažnosti.

16. Vzhľadom na uvedené okolnosti danej veci preto ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní, ktoré je ním vedené pod sp. zn. 2 T 55/2007 po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 68/2012 z 10. júla 2012, nebolo porušené základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa

čl. 6 ods. 1 dohovoru a ani ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky, a tiež právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. Keďže priznanie finančného zadosťučinenia a úhrada trov konania sú viazané iba na výrok ústavného súdu o namietanom porušení označených práv (ktoré však v predmetnej veci vyslovené nebolo, a sťažovatelia opätovne svoju žiadosť o priznanie finančného zadosťučinenia riadne ani neodôvodnili (opätovne nerešpektujú názor vyslovený v náleze ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 68/2012 z 10. júla 2012, pozn.), ústavný súd sa pri svojom rozhodovaní uvedenými návrhmi sťažovateľov už nezaoberal.

18. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2014